

سرّ پنج وقت نماز

در اهمیت نماز احادیث فراوانی بدستمان رسیده است و خداوند متعال در قرآن نیز چندین دفعه به این فریضه روحانی اشاره فرموده است. اما در اینکه چرا این فرضیه باید هر روز تکرار شود و در ساعات مشخصی از روز خوانده شود 2 حدیث بسیار جالب از کتاب علل الشرایع تقدیم حضورتان می‌گردد باشد که در حفظ و اقامه این واجب الهی بیش از پیش دقت و توجه گردد.

محمد بن علی ماجیلویه، از عمویش محمد بن ابی القاسم، از احمد بن ابی عبد اللّه، از ابی الحسن علی بن الحسین البرقی، از عبد اللّه بن جبلیه، از معاویه بن عمّار، از حسن بن عبد اللّه، از آباء و پدرانیش از جدش حسن بن علی بن ابی طالب علیهم السلام، چنین نقل میکند: چند نفر یهودی محضر رسول خدا صلی اللّه علیه و آله و سلم رسیدند. داناترین آنها مسائلی چند از آن سرور پرسید، در ضمن مسایل، این سؤال مطرح شد: خداوند عزّ و جلّ برای چه این پنج نماز را در پنج وقت بر امت تو در ساعات شب و روز واجب کرده؟ نبی اکرم صلی اللّه علیه و آله و سلم فرمودند: هنگام زوال، خورشید حلقه‌ای دارد که در آن داخل می‌شود و وقتی داخل آن شد زوال آفتاب حاصل می‌گردد در این هنگام هر موجودی زیر عرش تسبیح و تحمید پروردگرم را می‌گوید و آن ساعتی است که پروردگرم بر من درود و رحمت می‌فرستد در همان ساعت حق عزّ و جلّ بر من و امت من نماز را فرض و واجب نموده و فرموده:

مَنْ صَلَّى لِي فِي سَاعَةٍ مِنْ هَذِهِ السَّاعَةِ جَاءَهُ مِائَةُ مِائَةِ لَيْلَةٍ مِنْ لَيْلَةِ الْقِيَامَةِ. (مَنْ صَلَّى لِي فِي سَاعَةٍ مِنْ هَذِهِ السَّاعَةِ جَاءَهُ مِائَةُ مِائَةِ لَيْلَةٍ مِنْ لَيْلَةِ الْقِيَامَةِ. مَنْ صَلَّى لِي فِي سَاعَةٍ مِنْ هَذِهِ السَّاعَةِ جَاءَهُ مِائَةُ مِائَةِ لَيْلَةٍ مِنْ لَيْلَةِ الْقِيَامَةِ. مَنْ صَلَّى لِي فِي سَاعَةٍ مِنْ هَذِهِ السَّاعَةِ جَاءَهُ مِائَةُ مِائَةِ لَيْلَةٍ مِنْ لَيْلَةِ الْقِيَامَةِ.)

و امّا نماز عصر: این نماز در ساعتی است که جناب آدم در آن ساعت از شجره منهیّه تناول نمود و حق تعالی وی را از بهشت برین اخراج کرد لذا پروردگار متعال به ذریّه او امر کرد تا روز قیامت در این ساعت نماز عصر را بخوانند و من این نماز را برای امت خود برگزیدم و این نماز محبوب ترین نمازها نزد حق عزّ و جلّ بوده و مرا وصیّت و سفارش به حفظش کرده که از بین نمازها آن را مراعات و مراقبت کامل نمایم.

و امّ السّلام را در آن پذیرفت و بین زمانی که آدم از شجره منیهه تناول کرد تا زمانی که وی توبه نمود و حق عزّ و جلّ آن را پذیرفت سیصد سال از سالهای دنیا فاصله شد و در ایّام آخرت يك روزی است به منزله هزار سال که بین عصر و عشاء فاصله است و جناب آدم سه رکعت نماز در این فاصله خوانده، يك رکعتش به خاطر لغزشی که از او صادر شد و يك رکعت دیگر به خاطر لغزش جناب حوّا و يك رکعت هم به خاطر توبه ای که کرد، پس حق تعالی این سه رکعت را بر امّت من واجب نمود و این همان ساعتی است که در آن دعاء مستجاب می گردد چه آنکه پروردگارم به من وعده داده هر کسی که او را در این ساعت بخواند دعایش را مستجاب نماید و این همان نمازی است که حق تعالی مرا در فرموده خودش: «فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُمْسُونَ» به آن مأمور ساخته است.

و امّ نماز عشاء: چون قبر ظلمانی است و روز قیامت نیز تاریک و تاریک می باشد لا جرم حق تبارک و تعالی من و امّتم را به این نماز امر نمود که در این وقت بخوانیم تا قبر نورانی گردد و نیز نور من و امّتم را بر صراط تبعیّت کند و از دنبال بیاید و هیچ قدمی برای خواندن نماز عشاء برداشته نمی شود مگر آنکه پروردگار جسد او را بر آتش حرام می نماید. و این همان نمازی است که حق تعالی برای انبیاء قبل از من اختیار فرمود.

و امّ نماز صبح: هنگامی که آفتاب طلوع می کند بر دو قرن شیطان ظاهر و آشکار می گردد و حق عزّ و جلّ مرا مأمور می سازد پیش از طلوع خورشید و قبل از این که کافر آن را سجده کند نماز صبح را بخوانم، پس امّت من خدای عزّ و جلّ را سجده می نمایند و سریع خواندن این نماز محبوب حق جلّ و علی است، این همان نمازی است که فرشتگان شب و فرشتگان روز حاضر و شاهد بر آن هستند. یهودی عرضه داشت: راست گفתי ای محمّد.

حدیث (2) محمّد بن موسی بن متوکّل، از علی بن الحسین سعدآبادی، از احمد بن ابی عبد اللّه، از پدرش، از فضالة بن ایوب، از حسین بن ابی العلاء، از حضرت ابی عبد اللّه علیه السّلام نقل کرده که حضرت فرمودند: زمانی که حق تعالی جناب آدم علیه السّلام را از بهشت به زمین فرود آورد دانه ها و خال های سیاهی در صورت و نیز از فرق سر تا پاهای آن حضرت ظاهر شد پس حزن و گریه آن جناب از این بابت به درازا کشید و مدّتها غم و غصه حضرتش را آزار می داد تا هنگامی که جبرئیل علیه السّلام نزدش آمد و عرض کرد: چه شما را گریانیده؟ حضرت فرمود: این خالهای سیاه که در من ظاهر شده است. جبرئیل علیه السّلام: عرض کرد: بایست و نماز بخوان، الآن وقت

نماز اوّل است. آدم علیه السّلام ایستاد و نماز گذارد، پس خالها تا گردن زایل و بر طرف شدند، پس جبرئیل در وقت نماز دوّم به نزدش آمد و عرضه داشت: بایست و نماز بخوان که اینک وقت نماز دوّم می باشد جناب آدم علیه السّلام ایستاد و نماز گذارد بلافاصله خالها تا ناف بر طرف شدند در مرتبه سوّم به نزد آن حضرت آمد و عرض کرد: برخیز و نماز بخوان که اکنون وقت نماز سوّم می باشد. جناب آدم علیه السّلام نماز سوّم را خواند پس خالها تا سر زانو محو شدند، آنگاه جبرئیل علیه السّلام در وقت نماز چهارم نزدش آمد و عرضه داشت: بایست و نماز بگذار که این ساعت وقت نماز چهارم است، پس حضرت ایستاد و نماز خواند پس خالهای سیاه تا قدمهای آن حضرت محو شدند و بالاخره برای بار پنجم در وقت نماز پنجم جبرئیل علیه السّلام به نزد حضرتش آمد و عرضه داشت: بایست و نماز بخوان که فعلاً وقت نماز پنجم می باشد. آدم علیه السّلام ایستاد و نماز گذارد و بلافاصله تمام نقاط و خالهای سیاه از وی محو گردید، آن جناب حمد الهی و ثناء باری تعالی را بجا آورد، جبرئیل عرضه داشت:

ای آدم مثل فرزندان تو در این نمازها همچون مثل تو است در این نقطه های سیاهی، هر کدام از فرزندان در هر روز و شب این پنج نماز را بخوانند از گناهان و ظلمت معاصی نجات یافته همان طوری که تو از سیاهی و تیرگی این خالها رها گردیدی.

(علل الشرائع- ترجمه ذهنی تهرانی/ ج 2 / ص 105)